

Com que tenim el costum de mirar al cel, per veure el carés del temps, veiem molta vegada el que no solen veure els qui no tenen aquest costum. Sorprenem sovint, així, pel cel de Barcelona, l'enlairat i majestuós vol de les gavines, el de les negres cornelles, grallant inconfusiblement, i el més baix d'alguna rata-pinyada. I també ens ha escaigut més d'un cop de veure algun OVNI. Una vegada, un capvespre de maig, en vam veure un del passeig de Gràcia estant. No érem pas sols a contemplar-lo, car va desvetllar l'atenció pública. L'endemà la premsa va aclarir que hom havia assenyalat la seva presència a l'Observatori Fabra, des d'on, amb els seus aparells, van poder comprovar que, en realitat, es tractava d'un globus sonda, immòbil en una alta cap d'aire quiet de l'atmosfera. En una altra ocasió, una nit d'estiu, en vam veure un que descrivia una ràpida evolució, com si fos una gegantina estrella fugaç. La premsa també se'n va fer ressò: l'havien vist molts barcelonins que prenen la fresca al terrat de casa. En el primer cas, l'objecte advertit va deixar d'ésser un OVNI en el precís moment en què fou identificat. En el segon cas, com que aquesta circumstància no s'ha arribat a produir, aquell cos lluminós continua tenint dret a ésser denominat un OVNI.

Vet aquí, doncs, plantejada la qüestió d'aquesta moderna denominació, creada per a designar una significació molt concreta i precisa, que l'ús, però, modifica sense remei. Efectivament, com que és innegable que s'observen en el cel objectes o fenòmens lluminosos d'origen desconegut, inexplicable per a l'observador, el més no momentàniament, hom proposà de designar-los amb la sigla OVNI (objecte volador no identificat) que no presuposa cap origen ni explicació del fenomen. I com que aquesta significació primitiva, per bé que recent, del nom, és encara vigent, hom té dret a dir que ha vist un OVNI quan ha vist un objecte dalt del cel que, honradament, coneixent el que s'hi pot veure normalment, no ha sabut identificar, sense que sigui vàlid que li preguntin com ho sap que era un OVNI. Però l'expressió popular, malgrat tot el que hem dit, s'obstina a identificar un OVNI amb una nau extraterrestre tripulada. Es un cas de desplaçament del sentit d'un mot que no és pas gens excepcional en el llenguatge, bé que normalment segueix un procés molt més lent. (Gaijardeu, primitivament, volis dir «esbirro».) Si el significat amb què popularment s'usa el terme OVNI s'imposa definitivament, ja no podem dir que n'hàgim vist mai cap. Haurèm de fer servir, per a dir el que hem vist, el nou terme que es crearà per a substituir OVNI, el qual nou terme, molt probablement, es veurà solmès a un mateix procés d'alteració de sentit que el seu antic.

Albert Jané